



Luleå stad år 1750. Karta Esaias Hackzell/utgiven år 1967 av Luleå kommuns Stadsingenjörskontor.



Stadsparken i början av 1900-talet. Foto Henny Tegström/Luleå kommuns stadsarkiv.

Från bebyggelse till park



Efter stadsbranden 1887 återstod endast husgrunder och skorstenar där elden härjat.
Foto okänd/Luleå kommuns stadsarkiv.



Kvartersindelning och stadens centrum år 1750.
Karta Esaias Hackzell/utgiven år 1971 av Luleå kommuns Exploateringskontor.



Dagens stadspark.

Stadsparken började anläggas efter stadsbranden år 1887

I dag består Stadsparken av vackra träd, planteringar, konstverk, scener och lekplatser, allt lätt tillgängligt för flanörer och vid speciella arrangemang. Vintertid spelas julkalendern och varje år uppförs is- och snöskulpturer. En populär attraktion varje vinter är en djurskulptur med iskana på ryggen. Teater och musik kan man se och höra även sommarmartid. Tusentals personer passerar alltså alla årstider genom parken.

Luleå flyttar hit

Luleå anlades vid nuvarande Gammelstad år 1621 men flyttade år 1649 ca 1 mil hit till en halvö med bättre möjligheter för sjöfarten. Den nya platsen hade ingen tidigare bebyggelse utom borgarnas bodar för handelsvaror och fiske. Det ska ha varit 32 familjer som flyttade till den nya platsen. Den tidens stadsbor, borgarna, var främst handelsmän och hantverkare.

Landhöjning

Vid flytten hit var halvön mindre än i dag. Landhöjningen har varit ca tre meter sedan 1649 och även utfyllnader vid stränderna har ökat landarealen. Ännu på 1850-talet sträckte sig Norra Hamns öppna plats fram till nuvarande Stadsparken. Kvarteren här hörde till de först bebyggda i staden.

Stadsbränder

Den kända stadsbranden år 1887 var den fjärde i ordningen. Efter 1600- och 1700-talens bränder försökte man bygga upp staden på nytt som den såg ut innan men branden 1887 fick andra följder. Den var en katastrof för många men blev samtidigt inledningen på en ny tid med stenhus, breda gator, grönskande parker och en allmänt expansiv tid för staden.

Parken utvidgas

Ungefär halva nuvarande Stadsparken klarade stadsbranden och hade kvar sin bebyggelse ända in på 1960-talet. Där fanns rådhuset från 1860-talet, bensinstation, bussstation, bostäder, café och affärer. Därefter utvidgades parken och fick dagens utbredning.

Konst i parken

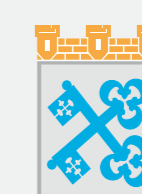
I parken står en skulptur över stadens grundare Gustaf II Adolf utförd av bildhuggaren Gösta Almgrén år 1921 i samband med stadens 300-årsjubileum. En vattenfylld gjutform av konstnären Maria Alm heter "Vigsel" och finns i parken sedan år 1996. Till år 2000 utlystes en tävling att skapa ett minnesmonument, en ark, i vilken 24 lulebor skulle lägga en hälsning till nästa millenniumskifte. Kerstin Hedström vann med en sarkofag i rosttrögt stål kallad "Tro, hopp och kärlek".

The park began to be built in 1887, after a devastating fire in the city. Before then, there had been city blocks here, as well as the town's central square and town hall. Today, the city park consists of beautiful trees, plants, works of art, stages and playgrounds, all easily accessible to strollers and for special events. In the winter, ice and snow figures are sculptured.

Produktion www.landskapsarkeologerna.se • 2008



I en tävling om Sveriges vackraste park fick Stadsparken specialpris år 2004 som "bästa vinterpark".
Foto Per Pettersson.



LULEÅ KOMMUN

STADSPARKEN

LULEÅ PARKER